

Boekenlijst

Boeken om met kinderen te praten over kindermishandeling en seksueel misbruik.

Daniëlle Steggink Daar zwemt Sonnie!

Leeftijd: 2-6 jaar

Daar zwemt Sonnie is een prentenboek over seksueel misbruik. De volwassen eend raakt Sonnie op plekken aan wat hij niet fijn vindt en Sonnie vind het lastig om dit aan te geven.

Ilona Lammertink en Els Vermelthoort Grote mensen mogen ook niet slaan

Leeftijd: vanaf 5 jaar

Luuks vader is soms zo boos dat hij gaat schreeuwen en ook slaan. Oma merkt dat Luuk bang en verdrietig is. Ze laat hem een verdriet-tekening maken en praat met hem. Prentenboek met kleurrijke illustraties en informatie over huiselijk geweld, om voor te lezen en over te praten.

Anton Horeweg Dit is een verschrikkelijk boek met een gouden boodschap

Leeftijd: vanaf 10 jaar

Veel kinderen maken iets ergs mee, zonder dat ze dat doorhebben. Dat komt omdat ze niet weten wat 'normaal' is. Ja, ze weten heus wel dat je niet keihard moet boeren door de klas. Of dat het niet normaal is om in de winter in je zwembroek naar school te gaan. Maar is het normaal als je thuis of op school uitgescholden wordt? Of klappen krijgt? In dit boek lees je wat er kan gebeuren als je iets ergs meemaakt of als je het thuis niet altijd fijn hebt. Meester Anton vertelt hoe je je kunt voelen, met wie je daarover kunt praten, en vooral: dat het niet jouw schuld is!

Martine Delfos Sanne

Leeftijd: 6-10 jaar

Sanne is een therapeutisch verhaal bedoeld voor kinderen die te maken hebben met mishandeling en als gevolg daarvan een laag zelfbeeld hebben. Dit boek is een hulpmiddel om de problematiek uit te leggen en bespreekbaar te maken.

Martine Delfos Blijf van me af!

Leeftijd: 6-12 jaar

Marijke weet niet hoe ze dat vervelende gedoe van haar stiefvader moet stoppen. De schoolarts gaat haar daarbij helpen. Dit boek is bedoeld voor meisjes die te maken hebben met seksueel misbruik. Het is een hulpmiddel bij het uitleggen en bespreekbaar maken van het probleem. Er is ook een boek voor jongens. Dat gaat over Peter die niet weet hoe hij dat vervelende gedoe van zijn stiefvader moet stoppen.

Martine Delfos Het is niet leuk!

Leeftijd: 6-12 jaar

Maarten en Jan hebben een hut gebouwd. Marieke wil hem graag zien, maar de hutregels zijn heel vreemd. Een voorleesverhaal voor kinderen die te maken hebben met seksueel misbruik. Het dient als hulpmiddel bij het uitleggen en bespreekbaar maken van het onderwerp.

Handige websites

Voor leerkrachten:

- Zorgenomeenkind.nl
- veiligthuis middenbrabant.nl
- ikvermoedhuiselijkgeweld.nl
- schildje.nl
- academiepratenmetkinderen.nl
- weektegenkindermishandeling.nl
- nji.nl > zoeken op: in gesprek met kind en ouders
- App: Meldcode kindermishandeling
- Alsjeuitelkaargaat.nl

Voor kinderen:

- ikbenblue.nl
- kindertelefoon.nl
- kindermishandeling.hetklokhuis.nl
- villapinedo.nl

September 2021

www.zorgenomeenkind.nl

Toolkit voor basisonderwijs

Alle kinderen hebben recht op een thuissituatie waarin zij zich veilig voelen en gehoord worden. Nog steeds groeit gemiddeld één kind in iedere schoolklas op in een onveilige situatie. Ze worden verwaarloosd, psychisch of fysiek mishandeld of hebben te maken met seksueel misbruik.

Beroepskrachten in het onderwijs kunnen snel zien wanneer het niet goed gaat met een kind en op zoek gaan naar de oorzaak. Herken jij de signalen en weet je wat je kunt doen om een kind te helpen?

Deze toolkit kan je daarbij helpen. Wij willen dat alle kinderen in regio Hart van Brabant veilig kunnen opgroeien. Scholen kunnen daar een belangrijke bijdrage aan leveren. **Doet jouw school mee?**

Praten helpt

Leerkrachten kunnen in de klas met kinderen praten over de rechten van elk kind om veilig op te groeien. Zodat kinderen leren wat hun grenzen, wensen en rechten zijn en weten waar ze terecht kunnen als ze hulp nodig hebben. Veel kinderen die kindermishandeling meemaken weten niet dat het niet normaal is wat hen overkomt. Andere leerlingen weten niet dat misschien een klasgenoot thuis in een onveilige situatie zit. Door er in de klas over te praten, komt het gesprek op gang en kan het taboe doorbroken worden. Praten helpt!

Op school aan de slag

Leerlijn weerbare kinderen in het PO

School is de aangewezen plek om al vanaf jonge leeftijd met kinderen te werken aan weerbaarheid. Met de leerlijn weerbare kinderen in het PO wordt op school een stevige basis gelegd voor de ontwikkeling van weerbare en veerkrachtige kinderen. De leerlijn biedt voor ieder leerjaar een passend programma.

Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Beroepskrachten in het onderwijs zijn verplicht om te werken volgens de vijf stappen van de meldcode bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling. De meldcode helpt om bij signalen op dit gebied zo snel en adequaat mogelijk hulp te bieden. Elke school of instelling maakt de meldcode specifiek voor de eigen praktijk. Bijvoorbeeld door te benoemen wie de stappen moet doorlopen. Kennen alle beroepskrachten op jouw school de vijf stappen van de Meldcode? De boekenlegger helpt leerkrachten om het te onthouden.

Aanbod trainingen

Het Coördinatiepunt Trainingen wil alle professionals in de regio Hart van Brabant via training en voorlichting voorzien van dezelfde basiskennis rond huiselijk geweld en

Over deze toolkit

Deze toolkit is ontwikkeld door de Taskforce Kindermishandeling Hart van Brabant en bedoeld voor alle beroepskrachten werkzaam op basisscholen in de gemeenten Dongen, Gilze-Rijen, Goirle, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Oisterwijk, Tilburg en Waalwijk. De toolkit bevat informatie én instrumenten om te praten met kinderen. En om te werken aan deskundigheidsbevordering bij professionals.

In deze folder vindt u een toelichting op de inhoud van de toolkit. De toolkit is ook online te vinden op:

www.zorgenomeenkind.nl/onderwijs

kindermishandeling en de 5 stappen van de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Met dezelfde taal: wat is huiselijk geweld en kindermishandeling? Hoe kan ik signaleren en hoe kan ik handelen om op zoek te gaan naar hulp?

Webinars

Het Coördinatiepunt Trainingen organiseert regelmatig webinars die gratis te volgen zijn. Het actuele programma is te vinden op www.zorgenomeenkind.nl/trainingen. Hier vind je ook opnames van eerdere webinars.

Onderzoek: Het benutten van een krachtig signaal

Cees Hoefnagels, psycholoog en onderzoeker aan de Hogeschool Utrecht, onderzocht op basisscholen in Tilburg die met het Marietje Kessel Project werken of deze weerbaarheids-trainingen leiden tot meer onthullingen van kindermishandeling door de kinderen zelf. Hij onderzocht ook wat dit doet met de kinderen en met de leerkrachten.

TIP Bespreek de samenvatting van het onderzoek met leerkrachten en ga aan de slag met de aanbevelingen.

Informatie voor leerkrachten

In gesprek gaan over kindermishandeling

Hoe ga je met kinderen en ouders in gesprek over kindermishandeling? Belangrijk voor alle leerkrachten om dit te weten! Uit het boek "Praktijkboek praten met kinderen over kindermishandeling" van Marike van Gemert haalden wij een aantal concrete tips.

Signalenwijzer

Herken jij de signalen van kindermishandeling? Kindermishandeling is niet alleen fysiek geweld of seksueel misbruik. Het kan bijvoorbeeld ook gaan om uitschelden, kleineren of verwaarlozing. Kindermishandeling komt meer voor dan je denkt, in alle

milieus en culturen. Kinderen die mishandeld worden houden dat vaak geheim, omdat ze zich schamen, bang zijn of zichzelf de schuld geven. Het is daarom belangrijk dat mensen in hun omgeving signalen herkennen en weten hoe ze kunnen helpen.

Handle with Care

Najaar 2021 gaat op 180 scholen in de regio Hart van Brabant Handle with Care van start. Handle with Care is een initiatief om kinderen die thuis betrokken zijn bij huiselijk geweld snel te steunen om zo de korte en lange termijneffecten van huiselijk geweld tegen te gaan. Door samenwerking tussen verschillende instanties is er binnen 24 uur na ernstig huiselijk geweld steun op school voor het kind. Simpel, snel, in een vertrouwde omgeving, en van grote waarde voor het kind. Meer informatie in de toolkit en op www.zorgenomeenkind.nl/hwc.

Lesmateriaal

Praten helpt-pot

De Praten helpt-pot is bedoeld om in de klas het gesprek te hebben over hoe het thuis gaat. In de pot zitten 34 vragenkaartjes bedoeld voor kinderen uit groep 3 t/m 5.

Werkboekje Blue

Blue is een animatiefiguurtje dat kinderen leert dat het niet oké is als iemand je pijn doet en dat er hulp is. Blue vertelt wat hij vroeger heeft meegemaakt en hoe hij hulp heeft gevonden. Blue helpt ook zijn vriendjes en vriendinnetjes door met hen te praten over hun situatie thuis. In het werkboekje staan korte stripverhaaltjes over de avonturen van Blue. Ga naar aanleiding hiervan in gesprek over grenzen aangeven, respectvol met elkaar omgaan en hulp vragen.

Het werkboekje is bedoeld voor kinderen in groep 3 t/m 5. Blue heeft ook een website voor kinderen: www.ikbenblue.nl.

Poster Blue, Yellow en Pink

Hang de vrolijke posters van Blue, Yellow en Pink in de klas. Een mooie aanleiding om aan kinderen te vragen hoe het met ze gaat. Voor de kinderen een reminder dat praten mag en helpt.

Schildje

Schildje is een lieve schildpad die het onderwerp kindermishandeling op een laagdrempelige en preventieve wijze bespreekbaar maakt in groep 1 en 2. Het pop-up boek in de toolkit bevat een mini Schildje verhaal wat met de kinderen nagespeeld kan worden in het pop-up huis. Het bevat tevens een spel voor de beroepskrachten om met elkaar het gesprek aan te gaan. Meer over Schildje op www.schildje.nl.

Werkboek en poster Kinderrechten

Kinderen die hun rechten kennen, kunnen beter voor zichzelf opkomen. Het is zelfs in het Kinderrechtenverdrag opgenomen dat kinderen geïnformeerd moeten worden over hun rechten. Het Kinderrechtencollectief helpt om aandacht te besteden aan kinderrechten in de klas. Daarom heeft het collectief een gratis werkboekje ontwikkeld over kinderrechten voor groep 6, 7 en 8. Het staat vol met informatie en leuke opdrachten. Er is ook een poster om op te hangen in de klas. Op 20 november is ieder jaar de Internationale Dag van de Rechten van het kind. Misschien een mooie aanleiding voor een gesprek in de klas?

In de toolkit zit een voorbeeld van het werkboekje. Het werkboekje is gratis te downloaden en te bestellen via: www.kinderrechten.nl/werkboekje-over-kinderrechten/

Gesprekskaartjes voor kinderen van gescheiden ouders

Deze gesprekskaartjes helpen kinderen om te praten over de scheiding van hun ouders. Door de kaartjes vertellen kinderen gemakkelijker wat er in hun omgaat en kunnen ze hun gevoelens en gedachten delen. Kinderen verwerken de scheiding hierdoor gemakkelijker en leren omgaan met alle veranderingen. Wanneer de kaartjes actief gebruikt worden zullen zij zich gezien, gehoord en gesteund voelen. Dat is heel belangrijk en waardevol, juist in een moeilijke periode. Binnen de regio hart van Brabant loopt een pilot in Hilvarenbeek, Tilburg-Reeshof en Waalwijk met een scheidingskoffertje voor de kinderen zelf. www.alsjeuitelkaargaat.nl.